

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้าง ทดลองใช้ และประเมินผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล ผู้วิจัยได้เสนอขั้นตอนการสรุปผลการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล สรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้สร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล จำนวน 18 แผนการจัดประสบการณ์ 18 สารการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ระเบียบแถวเบื้องต้น 2) การทำความเคารพ 3) การเปิดประชุมกองแบบลูกเสือสำรอง และการทำแกรนด์ฮาว 4) คติพจน์ กฏ และคำปฏิญาณตน 5) ธงชาติ ความหมาย และเพลงเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ 6) มารยาทและวัฒนธรรมไทย 7) อนามัยส่วนตัว 8) ความสามารถในเชิงทักษะ 9) การสำรวจ 10) การค้นหาธรรมชาติ 11) ความปลอดภัยและการปฐมพยาบาล 12) การบริการ 13) งานฝีมือ งานศิลปะ งานประดิษฐ์ 14) การสัมผัส 15) กิจกรรมกลางแจ้ง 16) การบันเทิง นันทนาการ เพลง การเคลื่อนไหว 17) การเดินทางไกลการรู้จักการสังเกต 18) ปฏิบัติการแสดงเจียบ และแต่ละแผนมีองค์ประกอบ ดังนี้คือ 1) จุดประสงค์ 2) สารการเรียนรู้ 3) กระบวนการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เปิดประชุมกองแบบลูกเสือสำรอง และทำแกรนด์ฮาวด์ (เข้าแถววงกลมเล็ก ขยายเป็นวงกลมใหญ่ ทำแกรนด์ฮาวด์เคารพธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบสภาพร่างกาย แยก) ขั้นที่ 2 การเล่นเพื่อบริหารร่างกาย ขั้นที่ 3 การเรียนตามเนื้อหา (เน้นการสอนเป็นฐาน) ขั้นที่ 4 เล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ขั้นที่ 5 ปิดประชุมกอง ดังนี้คือ เข้าแถววงกลมเล็ก แล้วขยายเป็นวงกลมใหญ่ นัดหมาย ตรวจสอบความเรียบร้อยของเสื้อผ้า เครื่องแบบ ทำแกรนด์ฮาวด์ ชักธงลง เลิก 4) สื่อ/อุปกรณ์ และ 5) การประเมินผล

2. ผลจากการประเมินแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาลที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ทุกองค์ประกอบ จาก

การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการการจัดกิจกรรม ลูกเสือระดับชั้นอนุบาล โดยรวม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ความเหมาะสม $\bar{X}=4.82$, S.D.= 1.51 และความเป็นไปได้ $\bar{X}=4.92$, S.D.= 1.01) เมื่อแยก เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ความเหมาะสม ได้แก่ด้านสาระสำคัญ ($\bar{X}=4.95$, S.D.= 0.75) ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X}=4.89$, S.D.= 1.10) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.88$, S.D.= 1.42) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.78$, S.D.= 2.07) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 1.64) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.59$, S.D.= 0.64) 2) ความเป็นไปได้ ได้แก่ ด้านสาระสำคัญ ($\bar{X}=4.95$, S.D.= 0.75) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.95$, S.D.= 0.51) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.95$, S.D.= 0.70) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.91$, S.D.= 0.89) ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X}=4.88$, S.D.= 1.60) และ ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.85$, S.D.= 0.75)

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรม ลูกเสือระดับชั้นอนุบาล สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการเตรียมการก่อนนำแผนฯ ไปใช้ พบว่า ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม ผู้ร่วมวิจัยที่รับผิดชอบในแต่ละหัวข้อจะปรึกษาหารือกันและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา เพื่อสร้างความมั่นใจและความถูกต้องในการจัดกิจกรรมทุกแผน ด้านสถานที่การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม ด้านเนื้อหา สาระการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับอนุบาล นำมาประยุกต์สอดคล้องกับวัยของเด็กระดับอนุบาล และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตร

2. ผลขณะนำแผนฯ ไปใช้ พบว่า ด้านการจัดกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมตาม หัวข้อที่ได้มอบหมายแบ่งหน้าที่รับผิดชอบไว้เป็นอย่างดี ตามความถนัดและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล มีการประชุมและนิเทศภายในทุกครั้ง ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สามารถส่งผลให้การปฏิบัติกิจกรรมของผู้ร่วมวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี ด้านการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนทุกครั้ง ส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม และแสดงความตั้งใจมาก เมื่อสามารถปฏิบัติได้ มีความสนุกสนาน ร่วมกิจกรรมอย่างสนใจและตั้งใจ การจัดกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยเหมาะสม บรรลุวัตถุประสงค์

3. ผลหลังจากการใช้แผนฯ พบว่า การปฏิบัติกิจกรรม ทำให้นักเรียน พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหมาะสมกับวัย

เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และปลูกฝังความสามัคคี มีระเบียบวินัยที่เด่นชัด ด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านเกณฑ์การประเมิน การวัดผล ประเมินผล มีความสอดคล้องเหมาะสมเป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้น นักเรียนที่ได้เรียนตามแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือ ระดับชั้นอนุบาล จากข้อมูลบันทึกผลหลังสอนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า มีพัฒนาการด้านต่างๆ อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.97 และมีจำนวนผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละแผนฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกแผนการจัดประสบการณ์ โดยมีคะแนนการประเมินการผ่านจุดประสงค์ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.72 - 100

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล สรุปผลได้ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาลตามแผนการจัดประสบการณ์ฯ พบว่า มีความถูกต้อง และให้ประโยชน์ทั้งด้านผู้เรียนเกิดการพัฒนา ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหมาะสมกับวัย เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และปลูกฝังความสามัคคี มีระเบียบวินัย ครูผู้สอน ได้รับความรู้ ประสบการณ์ แนวทางการจัดประสบการณ์ ที่ดีอีกรูปแบบหนึ่ง ผู้บริหารได้ส่งเสริมการวางแผนงาน และพัฒนางานด้านวิชาการ ผู้ปกครองและชุมชน มีความพึงพอใจ ได้รับการบริการที่ดีจากโรงเรียน มีความมั่นใจและไว้วางใจ โรงเรียนมากขึ้น

2. ผลจากการประเมินโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า ด้านความถูกต้อง และประโยชน์ ของการใช้แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (ด้านความถูกต้อง $\bar{X}=4.75$, S.D.=1.46 และประโยชน์ $\bar{X}=4.90$, S.D.=0.81) แยกเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1) ความถูกต้อง ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.86$, S.D.=1.31) ด้านสาระสำคัญ ($\bar{X}=4.85$, S.D.=0.89) ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.83) ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.70$, S.D.=1.06) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.64$, S.D.=1.32) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.52$, S.D.=1.48) 2) ประโยชน์ ได้แก่ ด้านสาระสำคัญ ($\bar{X}=4.92$, S.D.=0.78) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.92$, S.D.=0.89) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.91$, S.D.=0.93) ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.90$, S.D.=0.88) ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.89$, S.D.=0.40) และด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X}=4.88$, S.D.=0.83)

อภิปรายผล

1. การสร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือ ระดับชั้นอนุบาล ได้จำนวน 18 แผนการจัดประสบการณ์ 18 สาระการเรียนรู้ ได้แก่

1) ระเบียบแถวเบื้องต้น 2) การทำความเคารพ 3) การเปิดประชุมกองแบบลูกเสือสำรอง และ การทำแกรนด์ฮาว 4) คติพจน์ กฎ และคำปฏิญาณตน 5) ธงชาติ ความหมาย และเพลงเกี่ยวกับ พระมหากษัตริย์ 6) มารยาทและวัฒนธรรมไทย 7) อนามัยส่วนตัว 8) ความสามารถในการเชิง ทักษะ 9) การสำรวจ 10) การค้นหาธรรมชาติ 11) ความปลอดภัยและการปฐมพยาบาล 12) การบริการ 13) งานฝีมือ งานศิลปะ งานประดิษฐ์ 14) การสัมผัส 15) กิจกรรมกลางแจ้ง 16) การบันเทิง นันทนาการ เพลง การเคลื่อนไหว 17) การเดินทางไกลการรู้จักการสังเกต 18) ปฏิบัติการแสดงเวียน ทั้งนี้เพราะหลักสูตรลูกเสือสำรองประกอบด้วย เนื้อหา เกี่ยวกับ อนามัย ความสามารถในการเชิงทักษะ การสำรวจ การค้นหาธรรมชาติ ความปลอดภัย บริการ ธงและประเทศต่าง ๆ การฝีมือ กิจกรรมกลางแจ้ง การบันเทิง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำมา บูรณาการกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตรระดับอนุบาล ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 31-32) มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัย ที่ดีมาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสาน สัมพันธ์กัน มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข มาตรฐานที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม มาตรฐานที่ 5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และ รักการออกกำลังกายมาตรฐานที่ 6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย มาตรฐานที่ 7 รัก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มาตรฐานที่ 10 มี ความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัยและมาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ และมาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการ แสวงหาความรู้ ซึ่งแต่ละแผนมีองค์ประกอบ ดังนี้คือ 1) จุดประสงค์ 2) สาระการเรียนรู้ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เปิดประชุมกองแบบลูกเสือ สำรอง และทำแกรนด์ฮาวล์ ดังนี้ เข้าแถววงกลมเล็ก ขยายเป็นวงกลมใหญ่ ทำแกรนด์ฮาวล์ เคารพธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบสภาพร่างกาย แยก ขั้นที่ 2 การเล่นเพื่อบริหารร่างกาย ขั้นที่ 3 การเรียนตามเนื้อหา (เน้นการสอนเป็นฐาน) ขั้นที่ 4 เล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ขั้นที่ 5 ปิดประชุมกอง ดังนี้ คือ เข้าแถววงกลมเล็ก แล้วขยายเป็นวงกลมใหญ่ นัดหมาย ตรวจสอบ

ความเรียบร้อยของเสื้อผ้า เครื่องแบบ ทำแกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้บูรณาการการจัดประสบการณ์ประจำวันระดับชั้นอนุบาลและชั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสนทนากลุ่มสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) กิจกรรมการเคลื่อนไหวบูรณาการกับการเล่นเกม เพลง การเรียนเป็นฐาน การแสดงบทบาทสมมติ ของลูกสื่อสารอย่าง 2) กิจกรรมสร้างสรรค์ บูรณาการกับการเรียนเป็นฐาน การแสดงบทบาทสมมติ การเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ 3) กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) บูรณาการกับการเรียนเป็นฐาน การแสดงบทบาทสมมติ 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ บูรณาการกับการเรียนเป็นฐาน การแสดงบทบาทสมมติ การเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ 5) กิจกรรมกลางแจ้ง บูรณาการกับการเปิด ปิดประชุมกอง การทำแกรนด์ฮาวล์ 6) เกมการศึกษา บูรณาการกับการเล่นเกม การร้องเพลง

ผลจากการประเมินโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า ด้านความถูกต้อง และประโยชน์ของแผน การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกสื่อสารระดับชั้นอนุบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการประชุมวางแผนกันเป็นอย่างดี เพื่อที่จะได้จัดทำแผนการฝึกอบรมให้ตรงจุดประสงค์ ความต้องการและมีความเหมาะสมกับผู้เข้าอบรมในหลายๆ ด้าน ออกแบบเนื้อหา รวบรวมเอกสาร โดยการสร้างคู่มือหลักสูตรการฝึกอบรม วัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมมีความเหมาะสมและเพียงพอ ปฏิบัติการอบรมตามกรอบ ตารางและแผนงานที่กำหนดไว้และประเมินและติดตามผลผู้เข้าอบรมเพื่อนำไปสรุปผลการประเมินผลต่อไป สอดคล้องกับ กิติมาปริศนิตถ (2532 : 425) ได้เสนอหลักการในการจัดประชุมไว้ดังนี้ คือ 1) มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และเป็นที่ยอมรับในหมู่สมาชิก 2) ควรวางแผนการฝึกอบรมไว้อย่างดี 3) ควรสร้างเจตคติที่ดีในเรื่องคุณค่าของการฝึกอบรม 4) เรื่องที่ฝึกอบรม มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับงาน 5) ควรเลือกสรรวิทยากรที่ดี 6) ควรมีผู้นำที่คิดตลอดเวลา 7) ผู้เข้าฝึกอบรมทราบโครงการประชุมล่วงหน้า 8) ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้ร่วมมืออย่างกว้างขวาง 9) ควรมีการกำหนดและทำการอภิปรายที่ถูกต้อง 9) วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิบัติเพื่อเป็นพื้นฐาน 10) แบ่งกลุ่มปฏิบัติ 11) รายงานผลของกลุ่มต่อที่ฝึกอบรม 12) สรุปผลการรายงานและพิมพ์เผยแพร่ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 43) ได้เสนอขั้นตอนการฝึกอบรมไว้ดังนี้ขั้นที่ 1 การเตรียมการฝึกอบรม วางแผนการฝึกอบรม กำหนดจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม เตรียมสถานที่ กำหนดวิธีการฝึกอบรม กำหนดวิทยากร กำหนดวิธีการดำเนินการหรือตารางปฏิบัติการ จัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เตรียมเอกสารข้อมูลต่างๆ ให้พร้อม จัดตารางการฝึกอบรม จัดกิจกรรมที่จะ

กระทำในระหว่างการฝึกอบรม เตรียมบุคลากร วิทยุวิทยากร แจกคณะครูผู้เข้าร่วมฝึกอบรม ทรابل่วงหน้า บอกความมุ่งหมายในการฝึกอบรมให้ชัดเจน ชั้นที่ 2 จัดการฝึกอบรม จัดแบ่งกลุ่มฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้สมาชิกได้ปฏิบัติทุกคน ควบคุมดูแลให้เป็นไปตามลำดับ ชั้นที่ 3 การประเมินผล ทดสอบความรู้ของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ประเมินความสำเร็จของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และตรวจสอบผลการปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ นอกจากนี้ยังได้ไปศึกษาดูงานเรื่อง การจัดกิจกรรมลูกเสือ Junior Scout ในระดับชั้นอนุบาล ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการจัดกิจกรรมที่ได้รับจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้เป็นอย่างดี และได้มีการนำข้อดีของการจัดกิจกรรม มาปรับปรุงใช้หลายประการ เช่น การนำบทเพลงเกี่ยวกับบทเรียนมาเพิ่มเติม การปรับปรุงด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันเป็นทีม แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีการประชุมวางแผนกันอย่างรอบคอบ โดย กำหนดเรื่องที่จะศึกษา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ปฏิบัติการทัศนศึกษาตามแผนการที่ได้กำหนดไว้ โดยเริ่มตั้งแต่ การออกเดินทางทัศนศึกษา การศึกษาเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ จนกระทั่งเสร็จสิ้นการทัศนศึกษา และการประเมินและสรุปผลนำผลการทัศนศึกษาไปประยุกต์ใช้ สอดคล้องกับ บลาวท์ และคลาวสเมียร์ (Blount and Klausmeir. 1968) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทัศนศึกษาว่า การจัดทัศนศึกษา เป็นกิจกรรมการศึกษาหาความรู้ที่เป็นประสบการณ์ตรง (Direct Experience) ที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์อันทรงคุณค่าให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เป็นลักษณะของการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic learning) อันเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเพาท์ส (Pfouts. 2003) ก็ได้เสนอความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าวิธีการที่ดีที่สุดในการที่จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจก็คือการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์ตรง (Direct Learning Experience) ทั้งนี้การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตามสภาพจริง ก็มีผลสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดจนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียน และการจัดทัศนศึกษาก็มีส่วนสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่พบเห็นให้แก่ผู้เรียนได้อีกด้วย ดังนั้นการจัดทัศนศึกษาจึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญมากอย่างหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาอย่างแท้จริง ทั้งยังเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ ทิสนาแชมลีย์ (2552 : 44 - 45) กล่าวถึงขั้นตอนการทัศนศึกษา ดังนี้ 1) ขึ้นกำหนดจุดประสงค์ ผู้สอนควรพิจารณาว่าการจัดทัศนศึกษานั้นจะเกิดผลคุ้มค่าต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือไม่ และเมื่อ

พิจารณาแล้วเห็นว่าการจัดทัศนศึกษาจะเกิดประโยชน์คุ้มค่าแก่ผู้เรียนอย่างแน่นอน ขั้นตอนต่อไปผู้สอนจะต้องกำหนดจุดประสงค์ในการจัดทัศนศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรและตรงกับวัตถุประสงค์ หรือ จุดมุ่งหมายของการเรียนหลังจากนั้นผู้สอนควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้ชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการไปทัศนศึกษา 2) ขั้นตอนวางแผนร่วมกัน ผู้สอนควรวางแผนร่วมกันกับผู้เรียนในการพิจารณาสถานที่ที่จะไปศึกษาให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน รวมถึงความเหมาะสมด้านอายุ ความสนใจ และ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน โดยเมื่อมีการกำหนดสถานที่แน่ชัดแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนบางคนควรมีโอกาสไปสำรวจสถานที่ที่จะไปทัศนศึกษาเสียก่อนล่วงหน้า โดยสำรวจเส้นทาง ระยะเวลาในการเดินทาง เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการเดินทาง เช่น ความปลอดภัยของเส้นทางที่จะไปทัศนศึกษา ยานพาหนะที่เหมาะสม สถานที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ หลังจากนั้นผู้สอนและผู้เรียนจึงนำข้อมูลที่ได้รับกลับมาวางแผนร่วมกันในรายละเอียดต่างๆ ได้แก่ การเดินทางควรใช้พาหนะอะไรจะเดินทางไปอย่างไร สภาพภูมิอากาศและความปลอดภัยในการเดินทาง สารความรู้ที่ผู้เรียน ควรจะได้รับจากการไปทัศนศึกษา มีอะไรบ้าง วิธีการในการศึกษา จะใช้วิธีอะไรบ้าง เช่น การสังเกต จดบันทึก สัมภาษณ์อภิปรายแสดงความคิดเห็น บันทึกภาพ ทดลองลงมือปฏิบัติ ฯลฯ ซึ่งถ้าวิธีการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้เครื่องมือ หรือ อุปกรณ์อะไร ก็ควรมีการเตรียมให้พร้อมก่อนการเดินทาง กำหนดการในการเดินทาง ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการเดินทางมีอะไรบ้าง เช่น ค่าเช่ารถ ค่าอาหารค่าที่พัก ค่าเข้าชมสถานที่ เป็นต้น และนักเรียนจำเป็นต้องช่วยกันออกค่าใช้จ่ายด้วยหรือไม่อย่างไร ติดต่อและขออนุญาตเจ้าของสถานที่ นัดหมายกำหนดการในการเดินทางและรายละเอียดต่าง ๆ เช่น วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการทัศนศึกษา จำนวนผู้ร่วมเดินทาง เพศ อายุ เพื่อความสะดวก และความเหมาะสมในการจัดการต้อนรับ การจัดสถานที่ การจัดวิทยากร รวมทั้งการบริการอาหารและที่พัก หากไปค้างคืน ควรคำนึงถึงสภาพภูมิอากาศที่อาจมีผลต่อการเดินทาง เช่น ฤดูฝนและฤดูหนาวซึ่งบางสถานที่ที่มีอากาศหนาวเย็น ต้องมีการเตรียมเครื่องกันหนาวให้เพียงพอ หรือบางสถานที่ อาจไม่เหมาะสมในการไปทัศนศึกษาช่วงฤดูฝน จัดเตรียมคู่มือ เอกสารประกอบการเดินทางไปทัศนศึกษา หน้าที่ความรับผิดชอบต่าง ๆ ควรมีการกำหนดและแบ่งหน้าที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก รับผิดชอบต่อกิจกรรมในครั้งนี้ร่วมกันนอกจากนี้ผู้สอนต้องทำหน้าที่ขอขออนุญาต ผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองของนักเรียน โดยปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพานักเรียนไป

ศึกษานอกสถานที่ และ ก่อนการเดินทางผู้สอนควรประชุมนิเทศ ผู้เรียนที่ร่วม โครงการเพื่อ ตรวจสอบความเรียบร้อยและชี้แจงสิ่งที่ผู้เรียนควรทราบ เพื่อจะได้เตรียมตัวได้ถูกต้อง เช่น วัตถุประสงค์ หรือ จุดมุ่งหมายของการไปทัศนศึกษาในครั้งนี้ กำหนดการเดินทาง จุดนัดพบ หรือจุดเริ่มต้น การเดินทางและจุดหมายปลายทางของการเดินทางที่แน่นอน เพื่อป้องกันการ สับสนสิ่งของเครื่องใช้ประจำตัว เช่น เครื่องแต่งกายที่กำหนด หรือที่เหมาะสมกับสถานที่ที่ไป ทัศนศึกษา ค่าใช้จ่ายและเงินติดตัวเครื่องนอน อาหาร และยารักษาโรคเป็นต้น ข้อปฏิบัติใน การเดินทางเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น การแต่งกายที่เหมาะสมการรับประทานอาหาร กิริยา มารยาท การตรงต่อเวลา การรักษาความสะอาด ฯลฯ ข้อปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการ เดินทาง ผู้สอนอาจแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละประมาณ 5- 10 คนให้เพื่อนช่วยกัน ตรวจสอบและดูแลกันเอง หรืออาจใช้ระบบคู่หู (Buddy System) นอกจากนี้อาจใช้อุปกรณ์ สื่อสารต่าง ๆ ในการช่วยควบคุมดูแลความปลอดภัย เช่น วิทยุสื่อสาร โทรศัพท์มือถือเป็นต้น วางแผนกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ต้นจนจบ นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับหลักการจัดทัศนศึกษาของกรมวิชาการ กล่าวคือ การจัดทัศนศึกษาในรูปแบบ ของการบูรณาการนั้นผู้สอนควรมีโอกาสได้วางแผนร่วมกันเพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังที่กรมวิชาการ (2544 : 17) ได้เสนอไว้คือ

- 1) กำหนดเรื่องที่จะศึกษา
- 2) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
- 3) กำหนดเนื้อหา
- 4) ปฏิบัติการ ทัศนศึกษา ดำเนินกิจกรรม ตามแผนการที่ได้กำหนดไว้ โดยเริ่มตั้งแต่ การออกเดินทางทัศน ศึกษา การศึกษาเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ จนกระทั่งเสร็จสิ้นการทัศนศึกษา และ
- 5) ขึ้นประเมินและสรุปผล เมื่อเสร็จสิ้นการทัศนศึกษา

เนื่องจากการ วางแผน ลงมือปฏิบัติ สังเกต และสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไข ในการสร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล ดังกล่าว แผนฯ จึงมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์มากที่สุดทุกองค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้อง กับวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (ไพศาล วรคำ. 2556 : 171-172) กล่าวคือ การ ทำงานที่เป็นการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของตนเองที่เป็นวงจรแบบขดลวด โดยเริ่มต้นที่ ขั้นตอน การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกต (Observing) และการสะท้อน กลับ (Reflecting) เพื่อให้เกิดการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งในขั้นตอนการ สร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาลนี้ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยได้มีการประชุมเตรียมการ และอบรมเชิงปฏิบัติการ แล้วลงมือจัดทำแผนขึ้น โดย ผ่านการศึกษาทบทวนและสะท้อนผลจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและประเมิน

ตลอดจนการศึกษาดูงานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การวางแผนดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้มากที่สุด

2. การทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล นักเรียนมีพัฒนาการด้านต่างๆ อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน และมีจำนวนผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละแผนฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกแผนการจัดประสบการณ์ โดยมีคะแนนการประเมินการผ่านจุดประสงค์ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.72 - 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีการวางแผน เตรียมการด้านต่างๆ เป็นอย่างดี เช่น 1) ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบในแต่ละหัวข้อจะปรึกษาหารือกันและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา เพื่อสร้างความมั่นใจและความถูกต้องในการจัดกิจกรรมทุกแผน และเตรียมสถานที่ สื่อที่ใช้ในการสอน ทุกแผน ทุกครั้งก่อนสอน 2) ด้านสถานที่การจัดกิจกรรม ก็มีความเหมาะสม 3) ด้านเนื้อหา สารการเรียนรู้ ผู้ร่วมวิจัยที่รับผิดชอบในแต่ละเนื้อหาสารการเรียนรู้ได้ศึกษาเนื้อหาจากใบงานในแผนการจัดประสบการณ์โดยละเอียดก่อนสอนทุกครั้ง และเนื้อหาสาระที่นำมาบูรณาการเลือกเฉพาะเนื้อหาสาระที่พัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรระดับอนุบาลอย่างชัดเจน มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัยของเด็กระดับอนุบาล และสอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมพัฒนาการทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ ศีลธรรม ความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี ความเสียสละบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ และมีทักษะการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 4) ด้านการจัดกิจกรรม ได้ปฏิบัติตามหัวข้อที่ได้มอบหมายแบ่งหน้าที่รับผิดชอบไว้เป็นอย่างดี สอนเป็นทีม และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความถนัดและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ทุกคนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ของตนและให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ได้รับการนิเทศภายในจากผู้วิจัย ผู้บริหาร และผู้ร่วมวิจัย จนเป็นที่เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ทุกครั้ง มีการประชุมย่อยเพื่อปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์อยู่เสมอ 5) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ มีระเบียบวินัย มีความสนุกสนาน ร่วมกิจกรรมอย่างสนใจและตั้งใจ จึงเป็นสาเหตุให้การจัดกิจกรรมการบูรณาการการจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีความเหมาะสมมากที่สุด และส่งผลต่อพัฒนาการนักเรียนในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก เช่น

นักเรียนร่าเริงแจ่มใสมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีวินัย รับผิดชอบ เชื่อฟังคำสั่งสอนพ่อแม่ ครู มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก นักเรียนเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีทักษะการ เคลื่อนไหวตามวัย สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาคูสิต (2551 : 37) ได้จัดการ ฝึกอบรมนักศึกษาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย เรื่อง การจัดกิจกรรมลูกเสือพลศึกษาและนันทนาการ สำหรับเด็กปฐมวัย ทุกคนที่จะจบการศึกษาตามหลักสูตรจะต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้นำหลักการของการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรองไปใช้ เนื่องจากเห็นว่า หลักสูตรลูกเสือสำรอง เป็นหลักสูตรที่ได้กำหนดขึ้นโดยหลักการทางจิตวิทยาและธรรมชาติ การเจริญเติบโตของเด็กเล็ก ตั้งแต่ 8 – 11 ปี ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมระดับนานาชาติ ถือว่ามีความ จำเป็นต้องปลูกฝังในด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กในวัยนี้ เช่น ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทักษะ ตลอดจนการเรียนรู้ และการตอบสนองในเรื่องต่าง ๆ ไปในทางที่ดี ถือเป็น การพัฒนาในระดับต้น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติโดยรวม โดยเฉพาะในการ จัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรนี้ ถือเป็นนโยบายที่สำคัญ และมีคุณค่าอย่างยิ่ง ซึ่งทาง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาคูสิต ได้พยายามที่จะให้ครูผู้สอนจากส่วนต่าง ๆ ในทุกภาค ซึ่งมาเข้า รับการฝึกอบรมได้มีความรู้ใน 3 ด้าน เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้รับกลับไปพัฒนาเด็กเล็ก โดยการนำเอาวิธีการลูกเสือ มาบูรณาการให้เป็นหลักสูตรเฉพาะกิจ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ที่ แท้จริงทั้งผู้สอนและผู้เรียน โดยอาศัยหลักสูตรลูกเสือสำรองเป็นบรรทัดฐาน มาปรับใช้ให้ เหมาะสมแก่เด็กเล็กก่อนถึงวัย 8 ปี คือเด็กเล็กตั้งแต่อายุ 3 - 6 ปี และสอดคล้องกับแนวคิด เกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาล จากการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ระบุนโยบายการจัดการเรียนรู้อยู่ในรูปแบบที่เปิดโอกาสให้ เด็กฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มา ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550 – 2559 ที่รัฐบาลตระหนักถึงเยาวชนให้มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ให้มีการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายกับเด็ก ปฐมวัย ศึกษาทิศทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2551 ที่เน้นให้ชุมชน ผู้ปกครองเข้า มามีบทบาทในการกำหนดหลักสูตรและมีส่วนร่วมมากขึ้น และศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัด ประสบการณ์ ของทิสนา แจมณี (2552 : 47) จอยซ์ และเวล (Joyce and Weil. 1996 : 12-20) เพื่อนำมากำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ การจัดประสบการณ์และการออกแบบการจัด ประสบการณ์ พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์ของเด็กระดับอนุบาลควรเป็นรูปแบบที่ต้อง

พิจารณาให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผ่านประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มุ่งเน้นให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละช่วงอายุ โดยจัดกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นที่เหมาะสมกับวัยตามความสนใจและความต้องการของเด็ก กิจกรรมที่จัดมีหลากหลาย และกำหนดให้ครูจัดกิจกรรมประจำวันให้แก่เด็ก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการเคลื่อนไหว 2) กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5) กิจกรรมกลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา ทั้ง 6 กิจกรรมนี้จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการคิดแก้ปัญหาส่งเสริมให้นักเรียนเลือก และตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความสุข ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีทักษะการแก้ปัญหา คิดเป็น ทำเป็น มีความรัก ความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือสำรองซึ่งมีรูปแบบการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน กล่าวคือ พิธีเปิดประชุมกองการทำเกรนค์ฮาวด์ การเล่นเพื่อบริหารร่างกาย การเรียนตามหลักสูตรเน้นกิจกรรมกลางแจ้ง การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ และการปิดประชุมกอง เมื่อนำมาประยุกต์และบูรณาการเข้ากับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาล ในเนื้อหาที่เหมาะสม จึงส่งผลต่อการพัฒนาเด็กด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้าต่อไปตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ สอดคล้องกับนวัตกรรมดีเด่น กิจกรรม Junior Scout ของโรงเรียนนครนนท์วิทยา ๕ ทานสัมฤทธิ์ จังหวัดนนทบุรี (โรงเรียนนครนนท์วิทยา ๕ ทานสัมฤทธิ์, 2551 : เว็บบอร์ด) โดยได้ผนวกเอากิจกรรมของลูกเสือสำรอง มาผสมกับลูกเสือสามัญนั้นคือ ใช้กฎ และคำปฏิญาณตน ของลูกเสือสำรอง เน้นเนื้อหาให้มีระเบียบวินัย ระเบียบแถวรู้จักช่วยเหลือตัวเอง รู้จักรักษาอนามัยของตนเองให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นได้บ้าง ให้มีความสุขเมื่อได้เล่นกิจกรรมนันทนาการ ร้องเพลง ทำท่าประกอบเพลงได้ และได้นำกิจกรรมเดินทางไกล ทดสอบตามฐาน และกิจกรรมเล่นรอบกองไฟมารวมเข้า เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย (อายุ 3- 6 ปี) ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องกันของเด็กในวัยต่าง ๆ ในกระบวนการลูกเสือ โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านปฐมวัย ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และขององค์กรมหาชน และเป็นกิจกรรมที่แพร่กระจายเปิดสอนใน โรงเรียนเครือข่ายที่สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นหลาย

ร้อยโรงเรียนและสอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสืออนุบาล (Kindergarten Scout) โรงเรียนแสง
 วิทยา อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี (โรงเรียนแสงวิทยา. 2553 : เว็บไซต์) โรงเรียนเซนต์ยอ
 แซฟคาพสินธุ์ และโรงเรียนสังกัดเอกชนหลายโรงเรียนที่จัดกิจกรรมลูกเสืออนุบาล โดยถือว่าเป็น
 เป็นนวัตกรรมการสอน ดีเด่นของโรงเรียน ด้วยความเห็นพ้องต้องกันว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 โดยกิจกรรมลูกเสือ มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้าน
 ความมีระเบียบวินัย เสียสละ ตรงต่อเวลา ความสามัคคี และมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ที่ต้อง
 ปลูกฝังให้แก่ นักเรียน ซึ่งลักษณะการสอนลูกเสือจะเกี่ยวข้องกับการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้
 การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนอนุบาล โรงเรียนจึงจัดการเรียนการสอน ลูกเสืออนุบาลอยู่
 บนพื้นฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนจัด
 ประสพการณ์โดยมุ่งเน้นศักยภาพทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาและ
 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามวัย สาระการเรียนรู้ การจัดการประสพการณ์ การสร้าง
 บรรยากาศการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนจะได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยบูรณาการกับ
 วัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการของลูกเสือ ตลอดจนคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
 (โรงเรียนเซนต์ยอแซฟคาพสินธุ์. 2555 : เว็บไซต์)

อีกประเด็นหนึ่งที่มีการจัดกิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้าน
 ต่าง ๆ อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน และมีจำนวนผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละแผนฯ อยู่ใน
 ระดับมากที่สุดทุกแผนการจัดการประสพการณ์ ก็เพราะส่วนใหญ่แล้วการจัดกิจกรรมการเรียนการ
 สอนเป็นไปในลักษณะการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นทั้ง แบบ Active Learning
 ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือปฏิบัติเอง ด้วยความกระตือรือร้น แบบ Resource เป็นกิจกรรมที่
 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งบุคคลและเครื่องมือ ผู้เรียน ได้สัมผัสกับ
 สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ แบบ Thinking เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด ผู้เรียน ได้ฝึกวิธีคิด
 ในหลายลักษณะจากสถานการณ์หรือประสพการณ์ที่ครูจัดให้ ทำให้นักเรียนได้คิดเป็น
 แก้ปัญหาเป็น แบบ Happiness ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข ซึ่งเป็นความสุขที่เกิดจากผู้เรียน
 ได้เรียนในสิ่งที่ตนสนใจสาระการเรียนรู้ ชวนให้แสดงความสามารถและใช้ศักยภาพของตนเอง
 อย่างเต็มที่ และความสุขกับการที่ได้ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระ
 หว่าผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตร มีการช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน มี
 กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกสนานกับการเรียน และเป็นแบบ
 Good Habit ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เช่น ความรับผิดชอบ ความเมตตา
 กรุณา ความมีน้ำใจ ความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ และลักษณะนิสัยในการ

ทำงานอย่างเป็นกระบวนการ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับผู้อื่น และการเห็นคุณค่าของงาน เป็นต้น (ขวัญฟ้า รังสิยานนท์. 2551 : 148-149) ซึ่งส่วนใหญ่เด็กได้เล่น และการเล่นนี้ก็เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และยังได้เล่นกับเพื่อนก็จะทำให้เกิดความสนุกสนานมากขึ้น สอดคล้องกับ Frobel กล่าวว่า การเล่น ควรเป็นทั้งหัวใจที่สำคัญของพัฒนาการเด็ก เพราะการเล่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นกิจกรรมที่บริสุทธิ์ และเป็นหัวใจสำคัญของกิจกรรมสำหรับเด็ก (เขาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Frienrich Frobel. 1782- 1852) และ สดใส โชติกเสถียร (2551 : 146) กล่าวว่า การเล่นทุกอย่างเด็กได้พัฒนาทักษะแทบทุกด้านพร้อมกัน แต่จะมีสิ่งใดสนุกได้เท่ากับการมีเพื่อนเล่น การเล่นกับผู้อื่นเป็นการเรียนรู้สังคม รู้วิธีการปรับตัวเข้าหาผู้อื่น วิธีสร้างความสัมพันธ์ การเป็นมิตรที่ดีต่อกัน การมีน้ำใจ รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือให้ความร่วมมือ รู้จักอดทนรอคอยเป็นผู้พูด ผู้ฟังที่ดี เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การเล่นกับเพื่อนต่างจากการเล่นคนเดียว คือต้องมีกฎ กติกาเข้ามาเกี่ยวข้อง เด็กต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับ ทำตามกฎเกณฑ์ เด็กเล่นกับเพื่อนแล้วได้พูดคุย สื่อสาร แสดงความคิดเห็นได้ทั้งทักษะเรื่องภาษา ขณะเล่นได้ใช้ความสามารถทางกายทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ฝึกฝนเรื่องความสนใจ การมีสมาธิขณะเล่น ฝึกทักษะด้านการคิดการวางแผนรวมทั้งการแก้ปัญหาตามวัย เกิดความรู้สึที่ดีต่อตนเอง และเพื่อน และสอดคล้องกับหลักการสอนและวิธีสอนของนักจิตวิทยามนุษยนิยมซึ่งเน้นความสำคัญ 5 ประการ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2553 : 426) คือ 1) นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นความสำคัญของการให้นักเรียนเป็นผู้กระทำและมีส่วนร่วมในกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาซึ่งการเรียนรู้และพัฒนาตนเองที่ตามศักยภาพของตน 2) บรรยากาศของห้องเรียนจะต้องอบอุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และระหว่างนักเรียน กับนักเรียนเป็นไปได้อย่างดี มีความรักและไว้วางใจซึ่งกันและกัน เป็นบรรยากาศที่สร้างความพอใจให้แก่ทุกคน 3) เน้นความสำคัญของกระบวนการ (Process) ของการเรียนรู้ 4) จัดบรรยากาศของห้องเรียนให้ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและเลือกวิธีการที่เรียนรู้เอง ด้วยการค้นพบ 5) ส่งเสริมและฝึกหัดให้นักเรียนประเมินผลของการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งกระบวนการ กิจกรรมการสอน 5 ขั้นตอนแบบลูกเสือสำรองดังกล่าวสอดคล้องกับเทคนิคการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์นี้เป็นเทคนิคการสอนที่นักจิตวิทยาได้ทำการทดลองแล้วว่าเป็นการสอนที่สนใจค่านิยม และจริยธรรมที่มีประสิทธิภาพ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2553 : 427 - 428) กล่าวคือ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์เป็นการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ ซึ่งการสอนแบบลูกเสือก็แบ่งเป็นหมู่ ๆ อยู่แล้ว ผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน โดยร่วมกันคิดร่วมกันทำกิจกรรมและนำเอาเหตุการณ์ไปปฏิบัติสัมพันธ์ ความรู้สึก ความ

คิดเห็น และข้อสังเกตต่าง ๆ ซึ่งเป็นประสบการณ์จากกิจกรรมกลุ่มนั้น มาร่วมกันวิเคราะห์อภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์นี้จะยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ ความรู้สึกและความคิดเห็นของกันและกัน นอกจากนี้ การสอนแบบนี้จะพยายามให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเองและเน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) รวมทั้งเน้นการนำความรู้ไปใช้จริงในชีวิตประจำวันด้วย ซึ่งเทคนิคการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์มีหลากหลาย และที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. เกม (Game) การสอนโดยใช้เกม เป็นการสอน โดยการให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในกิจกรรม/สถานการณ์ที่ผู้เล่นยินยอมตกลงกันที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขใด เงื่อนไขหนึ่ง เพื่อให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งมักจะมีผลออกมาในรูปของการแพ้ชนะ การเล่นเกมจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ยุทธวิธีต่าง ๆ ที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ และได้ฝึกฝนเทคนิคและทักษะที่ต้องการ รวมทั้งช่วยให้การเรียนรู้มีชีวิตชีวา และผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน

2. บทบาทสมมติ (Role - play) การสอนโดยใช้บทบาทสมมติเป็นการสอนที่ใช้ตัวละครที่สมมติขึ้นจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการสอน โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้น ๆ และได้แสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเกี่ยวกับบทบาทนั้นออกมา วิธีการนี้ ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนและของผู้อื่น ได้อย่างลึกซึ้ง และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทบาทและแง่มุมที่แตกต่างไปจากตน

3. สถานการณ์จำลอง (Simulation) การสอนที่ใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสอนที่ใช้สถานการณ์ที่จำลองขึ้นให้เหมือนจริงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการสอน โดยการให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้นมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น และใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในสถานการณ์นั้น ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยที่การตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริงในการเล่น สถานการณ์จำลองผู้เรียนจะมีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสภาพการณ์จริงอาจไม่กล้าแสดง เพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป ประสบการณ์ในการเล่นสถานการณ์จำลอง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจลึกซึ้งในองค์ประกอบที่ซับซ้อนของสภาพความเป็นจริง

4. กลุ่มย่อย (Small Group) การใช้กลุ่มย่อยในการสอน ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยทั่วถึง รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกันและ

กัน กล่าวคือ ได้เรียนรู้ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของกันและกัน การปรับตัว การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การเรียนรู้บทบาทหน้าที่ต่าง ๆ และการแก้ปัญหาตัดสินใจร่วมกัน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ ความรู้ และความคิดเห็นจากกันและกันด้วยเทคนิคการใช้กลุ่มย่อยมีหลายวิธีด้วยกัน แต่ผู้จัดจะคิดค้นได้ จะเห็นว่าเทคนิคการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ที่กล่าวมา ปรากฏอยู่ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาลทั้งสิ้น และมีการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

3. การประเมินแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล ด้านความถูกต้อง และประโยชน์การนำไปใช้ จากผู้ร่วมวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวม ด้านความถูกต้อง และด้านประโยชน์ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล ดังกล่าว มีความเหมาะสม และครูผู้สอนมีความมั่นใจตั้งใจในการนำแผนฯ มาใช้ นอกจากนี้ยังมีการวางแผนแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ก็พร้อม สอดคล้องกับ วิฑูรย์ ลิ้มประเสริฐ (สมาคมผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนนอกระบบ. 2551 : เว็บบอร์ด) กล่าวถึงสาเหตุ (Factors) ของการเรียนการสอนที่ล้มเหลวและประสบความสำเร็จว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญมีดังนี้ 1) ผู้เรียน (Learner) ถ้าผู้เรียนตั้งใจเรียน สมองมีคุณภาพได้มาตรฐาน การเรียนรู้ก็จะมีปัญหา แต่ถ้าผู้เรียนไม่มีสมาธิ (Concentration) ในการเรียนรู้ เพราะขาดความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมองของผู้เรียนมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน (Under Standard) มีข้อจำกัดในการรับรู้ ไม่สามารถรับรู้สิ่งใหม่ๆ การเรียนรู้ย่อมมีปัญหาเพราะผู้เรียนเปรียบเหมือนมิด ถ้ามิดไม่ดีเพราะทำด้วยเหล็กที่มีคุณภาพต่ำแล้ว แม้จะใช้อุปกรณ์ดีพิเศษเพียงใด จะใช้หินลับมีดดีเพียงใด จะใช้ครูผู้สอนเก่งเพียงใดก็ยากที่จะทำให้ผู้เรียนเก่งตามที่ตนปรารถนาได้ แต่อย่างไรก็ตาม ไม่มีมนุษย์คนใดในโลกนี้ดีเลิศอย่างสมบูรณ์แบบในทุก ๆ ด้าน คนที่เรียนวิทยาศาสตร์ไม่เก่งแต่อาจจะเรียนศิลปศาสตร์เก่งก็ได้ คนที่เรียนวิชาการไม่เก่งแต่อาจจะเรียนวิชาชีพเก่งก็ได้ และที่สำคัญที่สุด คนที่เรียนหนังสือไม่เก่งก็สามารถมีชื่อเสียงมีฐานะได้ และเหนือสิ่งอื่นใด ถ้าเขาประพฤติดีมีคุณธรรมจริยธรรมเขาก็สามารถมีความสุขในชีวิตได้ ดังนั้น คนที่เรียนไม่เก่ง ไม่ควรท้อแท้และหวั่นไหว แต่ขอให้รู้ ขอให้เข้าใจและยอมรับศักยภาพในการเรียนรู้ของตนแล้วปรับให้เหมาะสมก็จะหมดความทุกข์กังวลใจและประสบความสำเร็จในชีวิต 2) อุปกรณ์การเรียนการสอน (Teaching Aids) ถ้าใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ดีมีคุณภาพสูง การเรียนการสอนก็ย่อมประสบความสำเร็จได้อย่างดีและมีคุณภาพ แต่ถ้า

ใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีคุณภาพต่ำผลการเรียนก็ย่อมแตกต่างกัน การพิมพ์จดหมายด้วยเครื่องพิมพ์ดีดธรรมดาและเครื่องคอมพิวเตอร์ต่างกัน ฉะนั้น การเรียนการสอนที่ใช้อุปกรณ์ที่มีคุณภาพต่างกันก็ย่อมมีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน ฉะนั้น ดังนั้น เพื่อความสำเร็จของการศึกษา และเพื่อเป็นการประหยัดเวลาในการเรียนรู้ ผู้เรียนควรจะหาอุปกรณ์ที่ดีมีคุณภาพมาใช้งาน และในโลกปัจจุบัน ทุกประเทศนอกจากจะเอาชนะกันด้วยคุณภาพของคน คุณภาพของข้อมูลข่าวสารแล้วยังเอาชนะกันด้วยคุณภาพของอุปกรณ์ต่าง ๆ อีกด้วย 3) สิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึงบรรยากาศ (Atmosphere) การเรียนการสอน ถ้าจัดการเรียนการสอนในสถานที่ที่มีกลิ่นเหม็นและมีอากาศร้อนมาก ๆ หรือมีเสียงดังอีกทีก็ครึกโครมย่อมทำให้ผู้เรียนและผู้สอนไม่มีสมาธิ ไม่มีอารมณ์ที่จะเรียนและสอน เพราะการเรียนการสอนที่จะให้ได้ผลดีจริง ๆ นั้น ผู้เรียนและผู้สอนต้องมีสมาธิ (Concentration) และมีอารมณ์ (Temper) สดใส จึงจะมีใจและมีไฟในการเรียนและการถ่ายทอด ดังนั้น เพื่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน สถานที่สอนควรจะเอื้ออำนวยต่ออารมณ์และสภาพจิตใจของผู้เรียนและผู้สอนพอสมควร 4) ผู้สอน (Instructor) หมายถึงผู้ถ่ายทอดศิลปวิทยา ถ้าผู้สอนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ (Skill and Experience) ในการสอนสูง ผู้สอนจะรู้ทันทีว่า ตรงไหนควรจะอธิบายซ้ำและย้ำบ่อย ๆ ตรงไหนที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจ และตรงไหนที่ผู้เรียนสนใจเป็นพิเศษ (Special Attention) ผู้สอนเปรียบเหมือนผู้ชี้ทาง (Pathfinder) นอกจากนั้น ผู้สอนที่มีคุณภาพสูงยังสามารถสร้างแรงจูงใจ (Motivate) ให้ผู้เรียนมีกำลังใจ (Encouragement) ที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้น ผู้สอนควรจะศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ เพราะโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง (Change) มีความรู้ข้อมูลข่าวสาร (Information) มีนวัตกรรม (Innovation) ใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับการพัฒนาระบบการเรียนการสอน ของบุญชม ศรีสะอาด (2541 : 5 - 9) การพัฒนาการสอนจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งในระบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่เป็นตัวป้อน ซึ่งได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ กระบวนการ ซึ่งได้แก่ การดำเนินการสอน การตรวจสอบและเสริมพื้นฐาน การสร้างความพร้อมในการเรียน การใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ และ ผลผลิต ได้แก่ ผลการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ทั้งนี้องค์ประกอบด้านตัวป้อนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาลล้วนแล้วแต่เป็นตัวป้อนที่มีคุณภาพ เช่น ครูผู้สอนก็ผ่านการอบรมมาแล้ว การได้รับการสนับสนุนจากทางฝ่ายบริหาร โรงเรียน ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ส่วนองค์ประกอบด้านกระบวนการ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือ

ระดับชั้นอนุบาลเป็นการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเข้าด้วยกันระหว่างการสอนแบบลูกเสือและการสอนระดับอนุบาล มีการแบ่งกลุ่มปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวการสอนแบบร่วมมือกัน (Co-operative Learning) ซึ่งวิธีการสอนแบบนี้เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพรูปแบบหนึ่ง (บุญชม ศรีสะอาด. 2541 : 122 - 123) ซึ่งมีวิธีการ คือ ครูสอนบทเรียน นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 4 คน ทำงานร่วมกันตามที่ครูกำหนด มีการเปรียบเทียบคำตอบซักถาม ตรวจสอบกัน แนะนำให้คนเก่งในกลุ่มอธิบายแบบฝึกหัดให้เพื่อน ซึ่งก็ได้แก่นายห่มุ นักเรียนคนใดทำได้ดีขึ้น ครูจะชมเชย และกลุ่มใดที่ทำได้ดีขึ้นก็จะได้รับคำชมเชย ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติของการเรียนแบบลูกเสืออยู่แล้ว และวิธีสอนแบบนี้มีข้อดีหลายประการคือ ผู้เรียนได้ร่วมกันเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การซักถามทำให้เกิดความกล้า และได้ทราบคำตอบในเรื่องที่ตนสนใจหรือยังไม่กระจ่าง การอธิบายให้เพื่อฟังจะทำให้ผู้อธิบายมีความแม่นยำในเรื่องที่เรียนมากขึ้น คนอ่อนได้เรียนรู้จากคนที่เก่งกว่า ซึ่งจะมีความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อนๆ เพื่อยกระดับผลงานของกลุ่มให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม และจะช่วยให้ทุกคนเข้าใจและตระหนักว่า ผลงานของตนเป็นส่วนหนึ่งของผลงานของกลุ่ม การทำงานของตนเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม จากการสอนตามขั้นตอนต่างๆ ในแผนฯ ส่งผลให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ มีผลการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด จึงเป็นผลให้การประเมินการนำแผนดังกล่าวไปใช้ ด้านความถูกต้องและประโยชน์ เป็นไปในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนกว้างขวางยิ่งขึ้น หรือกำหนดให้เป็นกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็กอนุบาล เนื่องจากผลการนำแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาลไปใช้ในงานวิจัยนี้ ส่งผลให้ นักเรียนมีพัฒนาการด้านต่างๆ อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

1.2 เด็กระดับชั้นอนุบาล ความพร้อมทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์อาจยังไม่พอ การใช้ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในทางลูกเสือมาใช้ควรเลือกใช้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ถือว่าเป็นเพียงการฝึกหัดให้เขาได้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบในสิ่งที่ดี เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ต่อไปในอนาคตเมื่อเขาเติบโตขึ้น และมีความพร้อม หากบางครั้งเด็กอาจปฏิบัติไม่ได้ หรือผิดไปบ้าง ครูไม่ควรตำหนิ หรือ

ลงโทษเด็ก เพราะจะทำให้เด็กเกิดความหวาดกลัว ไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจ และไม่ชอบที่จะเรียน

1.3 ในการจัดกิจกรรมเป็นการบูรณาการ ควรมีการประเมินอย่างหลากหลาย ครอบคลุมทุกด้าน

1.4 ครูผู้สอนควรผ่านการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม หรือมีการประชุมเตรียมความพร้อม ในเรื่องเนื้อหา สถานที่ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ล่วงหน้าทุกครั้ง และควรสอนเป็นทีม มีการประสานงานช่วยเหลือกันหลายๆ ฝ่าย

1.5 การนิเทศภายในเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญมาก ที่จะส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมประสบผลสำเร็จลงได้ตามวัตถุประสงค์ ควรมีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.6 การบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาลควรเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม กิจกรรมการร้องเพลง หรือการแสดงท่าทางประกอบเพลง เป็นกิจกรรมเด่นที่นักเรียนสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กได้ดีที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมการเล่น เกม และเล่านิทาน ทั้ง 3 กิจกรรมนี้ควรจัดให้มีทุกครั้งในการเรียนการสอน

1.7 กิจกรรมการบูรณาการ การจัดกิจกรรมลูกเสือ มีแนวปฏิบัติที่เป็นแนวปฏิบัติทางด้านลูกเสือ บางอย่างมีความละเอียดอ่อน ควรมีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพราะการนิเทศภายใน ทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ และสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัย เรื่อง การบูรณาการการจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดกิจกรรมลูกเสือในระดับชั้นอนุบาล ในด้านต่างๆ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาล

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมลูกเสือระดับชั้นอนุบาลด้วย ทั้งด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการ และด้านบุคลากรเป็นต้น

2.4 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรหรือแผนการจัดประสบการณ์ ในระดับชั้น
อนุบาล ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและ
สภาพแวดล้อม หรือเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

2.5 ควรมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ ระดับ
อนุบาลให้แก่ครูผู้สอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY